EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2021/1594,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan meriturvallisuusviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan meriturvallisuusviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon liikenne- ja matkailuvaliokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0099/2021),

A. toteaa, että Euroopan meriturvallisuusviraston tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2019 oli 96 792 026,82 euroa, mikä merkitsee 9,35 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2019 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit ovat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet ovat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2019 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 99,22 prosenttia, mikä merkitsee lievää 0,20 prosenttiyksikön lisäystä vuoteen 2018 verrattuna, ja maksumäärärahojen käyttöaste oli 96,44 prosenttia, mikä merkitsee 3,60 prosenttiyksikön lisäystä;

2. panee merkille viraston varainhoitoa koskevien sääntöjen hyväksymisen; pitää myönteisinä eturistiriitoja koskevia uusia säännöksiä, joiden mukaan sitoumuksia ja luottamuksellisuutta koskevat ilmoitukset on julkaistava vuosittain;

3. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa esitetyn huomautuksen oikea-aikaisista maksuista ja sen, että vuonna 2019 virasto maksoi viivästyskoron 18 prosentissa tapauksista; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi vastaavia tai korkeampia viivytysten tasoja vuosina 2018, 2017 ja 2016; toteaa, että suurin osa viivästyneistä maksuista koski työpajoihin osallistuneiden henkilöiden matkakulujen korvauksia huolimatta pyrkimyksistä vähentää näiden korvausten sumaa; panee merkille viraston vastauksen tilintarkastustuomioistuimen havaintoon; toistaa, että on puututtava maksuviivästystilanteeseen ja lievennettävä tilintarkastustuomioistuimen kuvaamaa taloudellista ja maineeseen liittyvää riskiä; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle viivästyneitä maksuja koskevista toteutetuista toimenpiteistä kesäkuuhun 2021 mennessä; korostaa kuitenkin viraston pyrkimyksiä tarjota jatkuvaa teknistä tukea kansallisille merenkulkualan järjestöille ja muille sidosryhmille tällaisten työpajojen kautta; kehottaa virastoa kehittämään uusia etä- ja verkko-oppimismoduuleja kansanterveystilanteeseen mukautumista ja kustannusten vähentämistä varten;

Toiminnan tuloksellisuus

4. panee merkille, että virasto hyväksyi viisivuotisstrategiansa 2020–2024 hallintoneuvoston 56. kokouksessa marraskuussa; pitää myönteisenä, että strategiassa käsitellään merenkulkualan haasteita ja mahdollisuuksia, kuten saasteettomuutta, kestävyyttä, digitalisaatiota, tiedonvaihtoa, turvallisuutta ja turvatoimia, sääntöjen noudattamista ja tehokasta täytäntöönpanoa, ja että se edistää von der Leyenin komission päätavoitteita;

5. panee merkille, että virasto käyttää keskeisiä tulosindikaattoreita mitatakseen vuotuisen työohjelmansa täytäntöönpanoa; panee merkille, että viraston säännöllinen arviointi on pääasiallinen väline arvioitaessa sen toiminnasta saatavaa lisäarvoa;

([1]) EUVL C 107, 31.3.2020, s. 229.

6. suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston kanssa tehtyyn hallinnolliseen järjestelyyn miehittämättömien/kauko-ohjattujen ilma-alusjärjestelmien perustamiseksi;

7. on tyytyväinen viraston, Euroopan kalastuksenvalvontaviraston ja Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) välisen kolmikantatyöjärjestelyn onnistuneeseen täytäntöönpanoon vuodesta 2017 alkaen; pitää tätä järjestelyä esimerkkinä unionin virastojen välisestä synergiaetuja tuottavasta työstä ja katsoo, että sen olisi toimittava innoituksen lähteenä muille virastoille muilla aloilla;

8. panee merkille, että virasto tekee tiivistä yhteistyötä unionin muiden virastojen, kuten Euroopan kalastuksenvalvontaviraston, Euroopan raja- ja merivartioviraston ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen kanssa; kannustaa virastoa voimakkaasti edelleen pyrkimään syvempään ja laajempaan yhteistyöhön kaikkien unionin virastojen ja erityisesti Euroopan kalastuksenvalvontaviraston (EFCA) ja Frontexin kanssa yhteisten merivalvontapalvelujen sekä tiedon ja valmiuksien jakamisen avulla;

9. kannustaa virastoa jatkamaan palvelujensa digitalisointia byrokratian vähentämiseksi;

10. kehottaa virastoa keskittymään tutkimustensa tulosten levittämiseen suurelle yleisölle;

11. suhtautuu myönteisesti siihen, että EMSAn tarjoamien kauko-ohjattuihin ilma-alusjärjestelmiin (RPAS) liittyvien palvelujen toisen kokonaisen toteuttamisvuoden aikana virasto lisäsi RPAS-palvelujaan 642 toimintapäivään (1 488 lentotuntia) rannikkovartiostojen tehtävien puitteissa ja jäsenvaltioita merivalvontaoperaatioissa tukien;

12. pitää myönteisenä, että virasto on kehittänyt uusia välineitä meriliikenteen valvontaan ja että hyväksyttyjen käyttäjien saataville on asetettu syyskuusta 2019 alkaen liikennetiheyskartat, jotka näyttävät alusten liikkeet, mikä auttaa osaltaan paremmin ymmärtämään meriliikennettä, mukaan luettuina riskien arviointi ja liikenteen suunnittelu;

13. korostaa, että viraston asiantuntemus ja toiminnalliset valmiudet tarjoavat tilaisuuden laajentaa viraston toimintaa ja palveluja globaalimmalle tasolle, mikä saattaa laajentaa unionin sääntelykehysten sekä turvallisuus- ja ympäristönormien vaikutuspiiriä;

Henkilöstöpolitiikka

14. panee merkille, että 31. joulukuuta 2019 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 96,23 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 212 virasta ja väliaikaisesta toimesta 204 oli täytettynä (verrattuna 212 hyväksyttyyn virkaan tai toimeen vuonna 2018); toteaa, että EMSAn talousarviosta rahoitettujen 30 sopimussuhteisen toimihenkilön lisäksi vuonna 2019 virastossa työskenteli kolme sopimussuhteista toimihenkilöä Copernicus-määrärahoista ja 14 kansallista asiantuntijaa;

15. panee huolestuneena merkille, että vuonna 2019 viraston hallintoneuvostossa naisten osuus oli vain 21 prosenttia (43 miestä ja 14 naista) mutta että ylemmässä johdossa sukupuolet olivat tasapuolisesta edustettuina (8 miestä ja 5 naista); pyytää virastoa varmistamaan tulevaisuudessa sukupuolten tasapuolisen edustuksen henkilöstön keskuudessa ja ylemmässä johdossa; pyytää lisäksi komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus nimitettäessä jäseniä viraston hallintoneuvostoon;

16. panee merkille, että viraston henkilöstöä koskevan viidennen vertailututkimuksen tulokset ovat samankaltaiset kuin vuonna 2018, sillä 19,5 prosenttia tehtävistä (20,20 prosenttia vuonna 2018) liittyi hallinnolliseen tukeen ja koordinointiin, 71,6 prosenttia (71,65 prosenttia) operatiivisiin tehtäviin ja 8,9 prosenttia (8,15 prosenttia) rahoitus- ja valvontatehtäviin;

17. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen havainnon, joka koskee puitesopimusta työvoimanvuokrausyrityksen kanssa vuokratyöntekijöiden palkkaamisesta, ja erityisesti, että vuokratyöntekijöiden palkka virastossa oli pienempi kuin pienin mahdollinen palkka, joka olisi johtunut viraston suoraan palvelukseen ottamasta sopimussuhteisesta toimihenkilöstä saman tehtävän suorittamiseksi; panee merkille unionin tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian; panee merkille viraston vastauksen, jossa todetaan, että vuokratyövoimaa välittävän yrityksen kanssa tehty sopimus purettiin ja uusi puitesopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2020; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian ratkaisusta ja mahdollisista taloudellisista seurauksista;

Hankinnat

18. panee merkille, että vuonna 2019 pantiin alulle 80 hankintamenettelyä, joista 65 käynnistettiin (36,93 prosenttia avoimia menettelyjä, 10,77 prosenttia erityisiä neuvottelumenettelyjä ja 52,30 prosenttia neuvottelumenettelyjä);

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

19. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa havainnon viraston palvelukseenottomenettelyihin liittyvien eturistiriitojen hallinnasta ja siitä, että valintalautakunnan jäsenet eivät aina ilmoittaneet henkilökohtaisista sidonnaisuuksistaan, mikä saattaa asettaa kyseenalaiseksi heidän riippumattomuutensa kaikista hakijoista; kehottaa virastoa tarkistamaan eturistiriitoja koskevia suuntaviivojaan, valvomaan näiden ohjeiden noudattamista ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle toteutetuista toimista näiden tilanteiden estämiseksi kesäkuuhun 2021 mennessä;

20. pitää myönteisenä, että virasto käyttää ja julkaisee hallintoneuvostonsa jäsenten ja ylimmän johdon eturistiriitoja koskevia ilmoituksia ja ansioluetteloita ja että virasto on antanut eturistiriitoja koskevia ohjeita ja toteuttanut väärinkäytösten paljastamista koskevia järjestelyjä, jotka ovat tärkeä väline petosten, korruption ja vakavien sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisessa;

21. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan palvelukseenottomenettelyissä havaittiin puutteita, jotka liittyivät yhdenvertaisen kohtelun ja/tai avoimuuden periaatteen soveltamiseen ja kirjausketjun puuttumiseen virastossa;

Sisäinen valvonta

22. panee merkille viraston suorittaman arvioinnin, jossa todetaan, että kaikki sisäisen valvonnan periaatteet ja komponentit on pantu asianmukaisesti täytäntöön ja ne ovat vaikuttavia ja että joitakin vähäisiä parannuksia tarvitaan;

23. korostaa, että lisäresurssien avulla virastolla voisi olla vielä merkittävämpi rooli jäsenvaltioiden tukemisessa merenkulkuun liittyvien ympäristöriskien vähentämisessä ja merenkulkualan yleisen kestävyyden parantamisessa; muistuttaa tässä yhteydessä, että viraston hallinnoiman THETIS-MRV-järjestelmän ansiosta vuonna 2019 julkaistiin ensimmäinen hiilidioksidipäästökatsaus, jonka piiriin kuului miltei 11 000 alusta;

24. panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2019 komission sisäinen tarkastus ja tilintarkastustuomioistuin eivät esittäneet yhtään kriittistä suositusta tai huomautusta, jotka olisivat voineet johtaa varauman esittämiseen vuotuisessa vahvistuslausumassa;

25. pitää myönteisenä sisäisen tarkastuksen johtopäätöstä, jonka mukaan viraston hallinta- ja valvontajärjestelmät, jotka on otettu käyttöön vierailuja ja tarkastuksia varten, ovat asianmukaisesti suunniteltuja, tehokkaita ja vaikuttavasti täytäntöönpantuja ja tukevat virastoa sen strategisten tavoitteiden saavuttamisessa;

Muita huomautuksia

26. panee merkille, että virasto käynnisti vuonna 2019 unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS) täytäntöönpanon, jonka pitäisi johtaa EMAS-rekisteröintiin ja jolla tuetaan viraston sitoutumista ympäristöystävällisen työpaikan luomiseen ja ylläpitämiseen sekä ympäristönsuojelun tason parantamiseen yleisesti; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kesäkuuhun 2021 mennessä, miten tässä asiassa edistytään;

27. korostaa, että viraston asiantuntemus ja toiminnalliset valmiudet tarjoavat tilaisuuden laajentaa viraston toimintaa ja palveluja globaalimmalle tasolle, mikä saattaa laajentaa unionin sääntelykehysten sekä turvallisuus- ja ympäristönormien vaikutuspiiriä;

28. suhtautuu myönteisesti viraston sitoumukseen hankkia energiaa sataprosenttisesti uusiutuvista lähteistä vuoteen 2021 mennessä;

29. kehottaa virastoa parantamaan verkkosivustonsa saatavuutta myös muilla kielillä kuin englanniksi; katsoo, että kielellisen monimuotoisuuden lisääminen helpottaa Euroopan kansalaisten tiedonsaantia ja lisää siten heidän ymmärrystään ja tietämystään unionin toiminnasta meriturvallisuuden alalla;

30. huomauttaa, että tarvitaan monitahoista lähestymistapaa, jotta varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus heidän vammastaan riippumatta käyttää unionin toimielinten verkkosivustoja direktiivissä (EU) 2016/2102 säädetyllä tavalla, muun muassa takaamalla kansallisten viittomakielten saatavuus; ehdottaa, että vammaisia edustavat järjestöt otetaan mukaan tähän prosessiin;

31. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 29. huhtikuuta 2021 antamaansa päätöslauselmaan ([2]).

([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0215.